

Hodnocení vedoucího práce

Lucia Jenčová, Svätováclavské milénium optikou dobovej tlače. Bakalárska práca. UK FF, Ústav hospodárskych a sociálnych dejín 2013, 70 s. (Z toho na s. 63 – 70 obrazové prílohy.)

Bakalárska práca (BP) kolegyně Jenčové se odvíjí od její proseminární práce. Autorka pak rozšiřovala okruh pramenů a sekundární literatury, z nichž čerpá. V daném případě jde především o poměrně rozsáhlý soubor různě profilovaných novin, které se o jubileum zajímaly. Důraz je přitom položen na českojazyčné ústřední listy v jejich širokém názorovém spektru od „pravcového“ po „levicové“. Tento soubor je rozdělen na periodika v zájmové sféře vládnoucí panské koalice, opoziční periodika a noviny, které se deklarovaly jako nezávislé. Míru jejich zájmu o věc autorka pečlivě sestavila do tří tabulek pro časová pásma 20. – 26. 9., 27. – 28. 9. a 30. 9. – 2. 10. 1929 (s. 43, 53, 57). Podrobněji se zabývá hlavním dnem zářijových slavností (s. 43 – 53). Příliš přitom nepřekvapí, že ve všech těchto případech se na prvním místě umístily Lidové listy/Pražský večerník, orgán vládní Československé strany lidové, jež byla orientována na katolické voliče. Původně bylo též autorčiným záměrem analyzovat slovenský tisk, ukázalo se však, že jeho zájem o svätováclavské výročí nebyl výrazný. Tato okolnost byla nepochybně ovlivněna i tím, že souběžně probíhal Tukův vlastizrádný soudní proces (s. 59), jenž nakonec vedl k vystoupení Hlinkovy slovenské ľudové strany z československé vlády.

Téma BP je pojednáno s ohledem na rozsah novinářských informací, prezentované názory i na politickou a ideologickou instrumentalizaci výročí. Autorka si je dobře vědoma toho, že první československé republika měla po svém založení ke katolické církvi napjatý vztah, jenž byl výrazně ovlivněn Masarykovou filozofií českých dějin, která své pojetí humanitních ideálů opírala o českou reformační tradici. Po uzavření československého modu vivendi s Vatikánem (1928) docházelo k jistému tání takto vyhraněných postojů, na něž měla nepochybně svůj vliv i skutečnost, že katolická církev projevila i v republikánském Československu svou životaschopnost. V souvislosti s přípravami svätováclavského jubilea dokázala též zdůraznit svůj kulturní, politický a státotvorný význam (viz Antonín Podlaha, František Světlík ad.). Ostatně vládní koalice stála v této době již před svým rozpadem, z jejích stran měli na oslavách největší zájem lidovci a agráři (s. 58).

V úvodních pasážích své diplomové práce kolegyně Jenčová stručně připomíná vývoj kultu sv. Václava před r. 1918, a tak se poněkud nesměle přibližuje současnému výzkumu proměnlivé role míst paměti v dějinách. Mimo jiné konstatuje, že v československých legiích bylo od uctívání sv. Václava postupně upouštěno (s. 11); nicméně připouští, že snaha o

rehabilitaci svatováclavské tradice se u katolicky orientovaných legionářů v průběhu oslav opět projevila (s. 20 - 21 a 52). V jejich přípravách a průběhu typologicky odlišuje státní linii, jejich nábožensko – kulturní podobu a akce jednotlivých spolků. Nezanedbává ani názory českých historiků (např. s. 20 an. a 34), především pak Josefa Pekaře. Ve svém výkladu respektuje skutečnost, že všechny tyto přístupy se nezřídka prolínaly. Nejzřetelněji tomu bylo u příležitosti hlavních oslav v neděli 29. září 1929, jež se nesly v duchu všenárodní solidarity.

Sympatické je, že autorka na některých místech vhodně doplňuje svoji analýzu tisku o jiné jubilejní počiny, mj. o propagační svatováclavský film a dostavbu katedrály sv. Víta (s. 18 ann.). Zvláště pak zdůrazňuje pro širokou veřejnost velmi přitažlivou expozici českých korunovačních klenotů (s. 32 ann.). Soustavnější komentář by si však vyžadoval symbolický koncept „svatováclavského týdne“, v němž se projevila tendence organicky propojit sv. Václava jako světce s jeho rolí panovníka, a to i s ohledem na to, nakolik byl nosný v nečeském, zejména pak německém prostředí. O něm se autorka zmiňuje jen velmi stručně ve svém závěru (s. 59). Andrej Hlinka se k jubileu vyjádřil v příloze Lidových listů z 28. 9. 1929 v článku „Štát svatováclavský“, kde mj. konstatoval, že tento světec a kníže zachránil svůj stát smířlivou politikou před „germánskou pažravostí“, a tak mu zajistil budoucnost (s. 48).

Závěrem konstatuji, že Lucie Jenčová napsala analytickou bakalářskou práci plně odpovídající požadavkům na tento kvalifikační text. Rád ji proto doporučuji k úspěšné obhajobě a navrhuji klasifikovat jako výbornou.

Praha 31. 5. 2013

Prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.